

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om skattetillägg och förseningsränta

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om skattetillägg och förseningsränta (RP 33/2020 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Delegationen har fått skriftligt yttrande av

- arbets- och näringsministeriet
- Skatteförvaltningen
- Transport- och kommunikationsverket
- Finlands Kommunförbund
- Finlands näringsliv rf
- Centralhandelskammaren
- Familjeföretagens förbund rf
- Företagarna i Finland rf
- Skattebetalarnas Centralförbund rf
- Autoalan Keskusliitto ry
- Bilimportörerna och -industrin rf.

Inget yttrande av

- Akava ry
- Finnwatch rf
- STTK rf
- Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf.

Betänkande FiUB 4/2020 rd

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en temporär ändring av lagen om skattetillägg och förseningsränta, så att dröjsmålsräntan eller förseningsräntan på skatt som är föremål för betalningsarrangemang eller betalningsuppskov sänks för en viss tid. Förslaget har samband med de åtgärder som statsminister Sanna Marins regering vidtagit för att underlätta situationen för de företag som drabbats av ekonomiska svårigheter på grund av coronaepidemin.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionen fick brett stöd i den skriftliga sakkunnigutfrågningen. En temporär sänkning av dröjsmåls- och förseningsräntan anses under rådande undantagsförhållanden vara nödvändig och välkommen. Enligt propositionen ska den nuvarande dröjsmålsräntan och förseningsräntan temporärt sjunka från sju till fyra procent. Den sänkta räntan beräknas på det sätt som närmare föreskrivs på de skatter och avgifter som förfaller till betalning den 1 mars 2020 eller därefter och för vilka ansökan lämnas in senast den 31 augusti 2020.

Den föreslagna räntan ska tillämpas på skatter och avgifter som är föremål för betalningsarrangemang och betalningsuppskov. Närmare bestämmelser om villkoren för betalningsarrangemang finns i 43 § i lagen om skatteuppbörd och i det beslut om förfarandet vid betalningsarrangemang som Skatteförvaltningen utfärdat med stöd av den.

För att målen i propositionen ska nås så långt som möjligt anser utskottet att det är viktigt att Skatteförvaltningen genom sina egna åtgärder underlättar villkoren för betalningsarrangemangen. Åtgärderna hänför sig bland annat till tidtabellen för betalningsposterna i betalningsprogrammet och möjligheten att inkludera nya skatter i ett befintligt betalningsarrangemang. Den första posten i betalningsprogrammet kan infalla tre månader från det att betalningsarrangemanget beviljas. I nuläget är tidsfristen en månad. Dessutom ska det under den värsta perioden av epidemin vara möjligt att i betalningsprogrammet i efterhand inkludera skatter som förfallit till betalning efter det att betalningsprogrammet har gjorts upp. För närvarande kan nya till betalning förfallna skulder inte tas med i betalningsprogrammet, utan de ska betalas enligt den ursprungliga sista betalningsdagen.

Här betonar utskottet betydelsen av flexibilitet inom Skatteförvaltningen i den här exceptionella situationen. Utskottet ser det som angeläget att förskottsskatten undantagsvis kan sänkas enligt den skattskyldiges egen anmälan utan mellanbokslut eller annan skriftlig dokumentation. Likaså är det viktigt att Skatteförvaltningen till fullo utnyttjar bestämmelsen i 43 § 3 mom. i den gällande lagen om skatteuppbörd. Enligt den är det av synnerligen vägande billighetsskäl möjligt att ingå betalningsarrangemang också så att ingen ränta tas ut. Samtliga ovannämnda åtgärder bidrar till regeringens mål att underlätta situationen för företag som drabbats av ekonomiska svårigheter till följd av coronaepidemin och på så sätt undvika konkurser för företag som i övrigt är livskraftiga.

Betänkande FiUB 4/2020 rd

De sakkunniga har haft motstridiga åsikter om vad som är en skälig dröjsmålsränta och förseningsränta. En del har ansett att räntan bör sänkas till noll eller en procent i stället för till fyra procent. Alternativt har det i en del sakkunnigyttranden föreslagits att det separat ska utredas om räntan kan slopas när det klarnar vilka ekonomiska konsekvenser epidemin får och hur långvarig den blir.

Sänkningen av dröjsmåls- och förseningsräntan genom betalningsarrangemang och betalningsuppskov är avsedd att vara en tillfällig lättnad för skattskyldiga som har betalningssvårigheter, framhåller utskottet. Vid betalningsarrangemang består den väsentliga lättnaden i att företaget på mer flexibla villkor än tidigare får betalningstid för sina skatteskulder. Sänkningen av dröjsmålsräntan underlättar för företag som ansökt om betalningsarrangemang. Särskilt för småföretag är det viktigt att de får betalningstid för sina skatteskulder utan säkerhet.

Vid bedömningen av en skälig och korrekt räntesats bör hänsyn tas till att betalningsarrangemanget inte ska bli en attraktiv finansieringsmetod för sådana företag som inte har akuta betalningssvårigheter till följd av coronaepidemin och således inte är i behov av betalningsarrangemang för skatter. En omotiverat låg dröjsmålsränta eller räntefria dröjsmålspåföljder kan leda till betalningsarrangemang som är onödiga med tanke på syftena med propositionen och på så sätt obefogat minska skatteutfallet för 2020.

Enligt utskottets uppfattning kan den valda räntesatsen anses ligga på ungefär rätt nivå för de företag som behöver betalningsarrangemanget och den sänkta dröjsmålsräntan enligt förslaget. Räntefria dröjsmålspåföljder blir inget incitament för företagen att betala skatt, och det är något som propositionen inte kan anses syfta till.

Sakkunniga har kommit med bedömningar av hur en räntefri dröjsmålspåföljd påverkar till exempel kommunernas skatteintäkter. I en situation som avses i propositionen minskar en nollprocentig dröjsmålsränta kommunernas skatteintäkter med cirka 2,5 miljarder euro jämfört med nuläget, om hälften av företagen utnyttjar betalningsarrangemanget. Om betalningsarrangemangen utnyttjas fullt ut, kommer kommunernas skatteintäkter att minska med cirka 5 miljarder euro jämfört med nuläget.

Med den föreslagna räntenivån räknar regeringen med att skatteutfallet för 2020 minskar med sammanlagt cirka 1 406 miljoner euro, om 10 procent av skatterna omfattas av förfarandet med betalningsarrangemang. Statens skatteinkomster minskar då med cirka 766 miljoner euro, kommunernas med cirka 552 miljoner euro, församlingarnas med cirka 30 miljoner euro och Folkpensionsanstaltens med cirka 58 miljoner euro.

Eftersom åsikterna gått i sär om den föreslagna räntenivån anser finansutskottet att det är viktigt att regeringen aktivt följer beloppet av de skatter som omfattas av betalningsarrangemang, betalningsarrangemangens maximilängd och propositionens konsekvenser för skatteintäkterna och företagens ekonomiska situation. Utskottet anser det vara viktigt att regeringen utifrån insamlade fakta bedömer om giltighetstiden för de bestämmelser som föreslås bli temporära behöver förlängas, om en total befrielse från dröjsmåls- och förseningsränta ska underlättas och vilken räntenivå som på bästa möjliga sätt samtidigt tryggar skatteintäkterna och företagens likviditet under

Betänkande FiUB 4/2020 rd

undantagsförhållandena. Kommunerna ska i rätt tid kompenseras för de förlorade skatteintäkterna i netto via statsandelssystemet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 33/2020 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner ett uttalande. (Utskottets förslag till uttalande)

Utskottets förslag till uttalande

1. *Riksdagen förutsätter att regeringen följer hur lagändringen påverkar förutsättningarna för företagsverksamhet och skatteintäkterna och vid behov vidtar åtgärder för att förlänga lagens giltighetstid. I det sammanhanget ska regeringen bedöma bland annat olika räntenivåers inverkan på de skattskyldigas ekonomiska situation och skatteutfallet samt möjligheten att temporärt sänka dröjsmåls- och förseningsräntan mer än vad som nu föreslås.*

Betänkande FiUB 4/2020 rd

Helsingfors 15.4.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Esko Kiviranta cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Tarja Filatov sd
medlem Sanni Grahn-Laasonen saml
medlem Vilhelm Junnila saf
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Jussi Saramo vänst
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Iris Suomela gröna
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Sari Essayah kd
ersättare Hanna Holopainen gröna
ersättare Petri Honkonen cent
ersättare Inka Hopsu gröna
ersättare Riitta Mäkinen sd
ersättare Lulu Ranne saf.

Sekreterare var

utskottsråd Ilkka Lahti.

Betänkande FiUB 4/2020 rd
Reservation 1 /saf

RESERVATION 1 /saf

Motivering

För önskad effekt lönar det sig att sänka dröjsmålsräntan så lågt som möjligt utan att det öppnar en riskfri kreditkanal för företagen, där räntan är låg eller rentav noll. Det är inte statens uppgift att tillhandahålla lågräntelån för alla företag, och de krediter som egentligen är företagsstöd ska behandlas i andra sammanhang.

Därför vill vi sannfinländare sänka dröjsmålsräntan mer än regeringen, till tre och en halv procent, men vi förespråkar inte någon betydligt större sänkning än så. Över lag är det svårt och dyrt att utnyttja beskattningen för att lösa de aktuella problemen. Det är också besvärligt att träffa rätt med åtgärderna. Beskattningen är dessutom ett invecklat komplex.

De ekonomiska konsekvenserna av coronakrisen kommer med all sannolikhet att bli mer bestående än de egentliga isoleringsåtgärderna. När isoleringsåtgärderna trappas ner kommer det att ta tid innan företagen med sitt krympta kassaflöde uppnår en likviditet som gör det möjligt för dem att ta hand om både nuvarande och tidigare skyldigheter. Därför är det viktigt att ha kvar den låga dröjsmålsräntan ända till slutet av året, så att staten inte ställer sig på bromsen i samma ögonblick som ekonomin försöker accelerera.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslaget enligt betänkandet, men 4 § 3 mom. och 5 e § 1 mom. och ikraftträdandebestämmelsen med följande ändringar: *(Reservationens ändringsförslag)*

Reservationens ändringsförslag

Betänkande FiUB 4/2020 rd
Reservation 1 /saf

4 §

Förseningsränta

Den förseningsränta för tiden efter förfallodagen som beräknas på skatt eller betalning som är föremål för uppskov enligt 105 § 3 mom. i punktskattelagen (182/2010), 50 § 3 mom. i bilskattelagen (1482/1994), 61 § 1 mom. i fordonsskattelagen (1281/2003) eller 31 § 2 mom. i bränsleavgiftslagen (1280/2003) är med avvikelse från 1 mom. referensräntan enligt 12 § i räntelagen för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga förhöjd med **tre och en halv** procentenheter, sammanlagt dock minst tre euro.

5 e §

Dröjsmålsränta på skatt som är föremål för betalningsarrangemang

Den dröjsmålsränta för tiden efter förfallodagen som beräknas på skatt som är föremål för betalningsarrangemang enligt 41 § i lagen om skatteuppbörd är referensräntan enligt 12 § i räntelagen för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga förhöjd med **tre och en halv** procentenheter.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 **december** 2020.

Lagen tillämpas på betalningsarrangemang och betalningsuppskov som har gjorts under lagens giltighetstid. Lagen tillämpas också på betalningsarrangemang och betalningsuppskov i fråga om vilka ansökan har gjorts under lagens giltighetstid.

Helsingfors 15.4.2020

Ville Vähämäki saf
Vilhelm Junnila saf
Lulu Ranne saf

Betänkande FiUB 4/2020 rd
Reservation 2 /saml och kd

RESERVATION 2 /saml och kd

Motivering

För att vi ska klara oss ur den här exceptionella krissituationen är det viktigt att företagen får stöd för sin likviditet också genom flexibilitet i beskattningsförfarandet. På grundval av propositionsmotiven, billighetsskäl och marknadsräntenivån anser vi att räntan på uppskov med skattebetalning för viss tid bör sänkas till noll i stället för till fyra procent. Därför föreslår vi en ändring där förseningsräntan och dröjsmålsräntan för viss tid motsvarar referensräntan (0,0 %) enligt räntelagen.

Enligt sakkunniga har en stor del av företagen akuta finansieringsproblem. En enkät gjord av Centralhandelskammaren den 30 mars 2020 visar att fler än en tredjedel av företagen anser att konkursrisken ökat betydligt till följd av coronaepidemin. Av de företag som besvarade enkäten uppgav 47 procent att de hade utnyttjat eller tänkte utnyttja den flexibilitet som skattemyndigheterna beviljar, inklusive underlättade betalningsarrangemang och betalningsuppskov. Exempelvis hade 69 procent av företagen inom inkvarterings- och restaurangbranschen för avsikt att utnyttja flexibiliteten. Enkätresultaten tyder inte på att kapitalstarka företag kommer att utnyttja lättnaderna i betalningsarrangemangen för skatter.

Dröjsmålsränta kan enligt 7 § 3 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta lämnas helt ouppburen, om betalningen har fördröjts av orsaker som inte berott på den skattskyldige, av ett giltigt skäl eller av andra särskilda skäl. I 43 § 3 mom. i lagen om skatteuppbörd föreskrivs det att betalningsarrangemang av synnerligen vägande billighetsskäl också får göras så att ränta inte tas ut. Enligt 5 § i Skatteförvaltningens beslut om förfarande vid betalningsarrangemang kan betalningsarrangemanget av synnerligen vägande billighetsskäl, såsom en fysisk persons helhetssituation eller tryggande av den fortsatta företagsverksamheten, också vara räntefritt.

I många andra EU-länder har betalningsdagarna för skatter skjutits fram på grund av de betalningssvårigheter som epidemin orsakar företagen. Exempelvis har Nederländerna, Storbritannien, Irland, Schweiz, Grekland och Cypern temporärt slopat räntan helt och hållet. I Sverige har det lagts fram förslag till räntesänkningar.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslaget med följande ändringar. (*Reservationens ändringsförslag*)

Reservationens ändringsförslag

Lag

om temporär ändring av lagen om skattetillägg och förseningsränta

I enlighet med riksdagens beslut
fogas temporärt till 4 § i lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995), sådan paragrafen lyder i lagarna 346/2002 och 20/2018, nya 3 och 4 mom. samt till lagen temporärt en ny 5 e § som följer:

4 §

Förseningsränta

Den förseningsränta för tiden efter förfallodagen som beräknas på skatt eller betalning som är föremål för uppskov enligt 105 § 3 mom. i punktskattelagen (182/2010), 50 § 3 mom. i bilskattelagen (1482/1994), 61 § 1 mom. i fordonsskattelagen (1281/2003) eller 31 § 2 mom. i bränsleavgiftslagen (1280/2003) är med avvikelse från 1 mom. referensräntan enligt 12 § i räntelagen för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga ~~förhöjd med fyra procentenheter, sammanlagt dock minst tre euro.~~

Förseningsräntans belopp beräknas i enlighet med 3 mom., om den skatt eller betalning som är föremål för uppskov har förfallit till betalning den 1 mars 2020 eller därefter.

5 e §

Dröjsmålsränta på skatt som är föremål för betalningsarrangemang

Den dröjsmålsränta för tiden efter förfallodagen som beräknas på skatt som är föremål för betalningsarrangemang enligt 41 § i lagen om skatteuppbörd är referensräntan enligt 12 § i räntelagen för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga ~~förhöjd med fyra procentenheter.~~

Dröjsmålsräntans belopp beräknas i enlighet med 1 mom., om den skatt som är föremål för betalningsarrangemang har förfallit till betalning den 1 mars 2020 eller därefter.

Ikraftträdande som i FiUB

Betänkande FiUB 4/2020 rd
Reservation 2 /saml och kd

Helsingfors 15.4.2020

Sanni Grahn-Laasonen saml
Sari Sarkomaa saml
Sari Essayah kd